

LIETUVOS VANDENS TIEKĖJŲ ASOCIACIJA 2014-09-30

Nr. RA-9065

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai
Verkių g. 25C-1.
LT-08223 Vilnius

2014-09-26 Nr. 123
| 2014-09-01 Nr. R2-2162

DĖL SANKCIJŲ SKYRIMO TAISYKLIŲ PAKEITIMO PROJEKTO

Susipažinome su Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) parengtu Komisijos nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2014 m. vasario 10 d. nutarimo Nr. O3-44 „Dėl Sankcijų skyrimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu, projekto Nr. 14-9222 (toliau – Nutarimo projektas). Teikiame šias pastabas ir pasiūlymus Nutarimo projektu tvirtinamų Sankcijų skyrimo taisyklių projektui (toliau – Projektas):

1. Iš Projekto 7 punkto yra neaišku, nuo kada skaičiuotinas paaikškinimo pateikimo terminas. Atsižvelgdami į tai, siūlome papildyti Projekto 7 punktą taip:

„7. Prieš sprendama sankcijos skyrimo klausimą, Komisija nustato ne trumpesnę nei 14 darbo dienų nuo Komisijos rašto gavimo terminą paaikškinimams pateikti ir apie tai raštu praneša Subjektui, dėl kurio veiksmy yra pradėta sankcijos skyrimo procedūra. Jei per nurodytą laiką paaikškinimų negaunama, laikoma, kad juos pateikti atsisakyta.“.

2. Projekto 9 punkte numatyta, kad apie posėdžio datą ir laiką, kuriame bus svarstomas sankcijos skyrimo klausimas, Komisija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio klausimo įtraukimo į Komisijos posėdžio darbotvarkę dienos raštu praneša Subjektui, dėl kurio veiksmy yra pradėta sankcijos skyrimo procedūra. Vadinasi, Projekto 9 punkte yra numatyta konkreti pranešimo apie posėdžio datą ir laiką forma – apie posėdį subjektui turi būti pranešta raštu. Dėl šios priežasties klausimas dėl sankcijos skyrimo Subjektui gali būti išnagrinėtas tik tais atvejais, kai yra duomenų, jog jam buvo ne tik laiku, bet ir raštu, t. y. tinkamai, pranešta apie klausimo nagrinėjimo vietą ir laiką. Atsižvelgdami į tai, siūlome Projekto 9 punktą papildyti taip:

„9. Neatvykus Subjekto vadovui (jeigu pažeidimą galimai padarė fizinis asmuo – fiziniam asmeniui) ar (ir) jo įgaliotam atstovui, klausimas dėl sankcijos skyrimo gali būti išnagrinėtas tik tais atvejais, kai yra duomenų, jog jiems buvo tinkamai ir laiku pranešta apie klausimo nagrinėjimo vietą ir laiką, ir jeigu iš jų negautas prašymas atidėti klausimo nagrinėjimą.“.

3. Pagal LR CPK 246 str. 1 d. neatvykimas į teismo posėdį dėl ligos paprastai nelaikomas svarbia neatvykimo priežastimi, tačiau „paprastai“ nereiškia, kad liga visais, be išimties, atvejais nepripažįstama svarbia neatvykimo priežastimi. Nepaisant šios nuostatos, bendrosios kompetencijos teismai tam tikrais atvejais pripažįsta ligą svarbia neatvykimo į teismo posėdį priežastimi. Pastebėtina, kad LR administracinių bylų teisenos įstatyme nėra nuostatos, analogiškos paminėtai CPK 246 str. 1 d. nuostatai. Projekto 10 punkte įtvirtinus reguliavimą, kad liga visais atvejais nepripažįstama svarbia neatvykimo priežastimi, būtų pažeistas fundamentalus teisės būti išklausytam (*audiatur et altera pars*) principas, nes liga tam tikrais atvejais objektyviai gali užkirsti kelią Subjekto vadovui (jeigu pažeidimą galimai padarė fizinis asmuo – fiziniam asmeniui) ar (ir) jo įgaliotam atstovui dalyvauti posėdyje ir pasisakyti. Dėl to siūlomą reguliavimą siūlytina sušvelninti, atsisakant nuostatos, kad svarbiomis priežastimis nelaikomas neatvykimas dėl ligos. Atsižvelgdami į tai, siūlome Projekto 10 punktą pakeisti taip:

..10. Asmens prašymas atidėti klausimo dėl sankcijos skyrimo nagrinėjimą privalo būti pagrįstas objektyviais duomenimis bei įrodymais, pateisinančiais jo neatvykimą. Svarbiomis priežastimis laikytinos tik objektyvios, nuo asmens valios nepriklausančios aplinkybės, trukdančios jam atvykti į Komisijos posėdį. Asmens atostogos, komandiruotė, kitoks užimtumas ir kiti panašūs atvejai nelaikomi svarbiomis priežastimis. ~~taip pat svarbiomis priežastimis nelaikomas neatvykimas dėl ligos.~~

4. Pagal Projekto 11 punktą spresti klausimą dėl sankcijos skyrimo nagrinėjimo atidėjimo visais atvejais priskirta išimtinai tik Komisijos diskrecijai. Pagal LR CK 6.248 str. 1 d. deliktinė atsakomybė atsiranda tik tais atvejais, jeigu įpareigotas asmuo kaltas. Iš esmės tapatus principas įtvirtintas ir Administracinių teisių pažeidimo kodekso 9 str., apibrėžiant administracinio teisės pažeidimo (*nusižengimo*) sąvoką, nurodant, kad: „*Administraciniu teisės pažeidimu (nusižengimu) laikomas priešingas teisei, kaltas (tyčinis arba neatsargus) veikimas arba neveikimas, kuriuo kėsiamasi į valstybinę arba viešąją tvarką, nuosavybę, piliečių teises ir laisves, į nustatytą valdymo tvarką, už kurį įstatymai numato administracinę atsakomybę.*“. Kaltė ir/ar civilinės atsakomybės sąlygos turi būti įrodytos objektyviai egzistuojančiais, objektyviai iširtais įrodymais, todėl esant aplinkybėms, nurodytoms Projekto 11.2., 11.3., 11.4. p., kurie reglamentuoja atvejus, kai Komisijai posėdžio metu nepakanka įrodymų (*informacijos*) sprendimui priimti, Komisija turi turėti įstatymine pareigą (*ne teisę, kaip nurodyta Projekte*) atidėti sankcijos skyrimo klausimo nagrinėjimą. Atsižvelgiant į tai, siūlytina: pakeisti Projekto 11 punktą ir Projektą papildyti nauju 12 punktu (atitinkamai pakeičiant kitų Projekto punktų numeraciją) bei juos išdėstyti taip:

..11. Komisija gali priimti sprendimą atidėti sankcijos skyrimo klausimo nagrinėjimą:

11.1. jei į šio klausimo nagrinėjimo posėdį neatvyksta su nagrinėtiniu klausimu susiję kviestieji asmenys, be kurių, Komisijos nuomone, negalima nagrinėti šio klausimo;

11.2. kai Subjekto vadovas ir (ar) jo įgaliotas atstovas Komisijos posėdžio metu pateikia naujus įrodymus, kurie dėl objektyvių priežasčių negalėjo būti pateikti iki posėdžio, ir kurie, Komisijos nuomone, dėl savo svarbos ar reikšmės skiriant sankciją negali būti visapusiškai įvertinti ir išnagrinėti Komisijos posėdžio metu.

12. Komisija privalo atidėti sankcijos skyrimo klausimo nagrinėjimą:

12.1. kai būtina surinkti naujus įrodymus;

12.2. kai būtina kreiptis į kitas valstybės institucijas ar asmenis dėl informacijos, kuri gali būti reikšminga skiriant sankciją, gavimo;

12.3. kai Komisija iš valstybės institucijų ar asmenų nėra gavusi visos ar dalies prašomos informacijos, kuri gali būti reikšminga skiriant sankciją skyrimo.“.

5. Advokatūros įstatymo 49 straipsnio 1 dalis įtvirtina, kad, „*atlikdamas pavedimus pagal susitarimą ar paskyrimą, advokatas pateikia sutartį dėl teisinių paslaugų ar šios sutarties išrašą, advokato orderį haudžiamajame procese arba sprendimą dėl valstybės garantuojamos teisinės pagalbos suteikimo*“. To paties įstatymo 34 straipsnio 2 dalis nustato, kad „*advokato padėjėjas turi visas šiame įstatyme numatytas advokato teises ir pareigas <..>*“. Nepaisant šių specialių teisės normų, Projekto 13 straipsnyje numatyta, kad atstovų įgaliojimai turi nurodyti įgaliojime, išduotame ir įformintame Civilinio kodekso nustatyta tvarka. Iš to seka, jog advokatų ir advokatų padėjėjų įgalinimai turėtų būti nurodyti notaro patvirtintame Subjekto ar įtariamo pažeidimu fizinio asmens išduotame įgaliojime. Toks reikalavimas prieštarauja paminėtoms Advokatūros įstatymo normoms. Atsižvelgdami į tai, analogiškai CPK 57 straipsnio 3 daliai ir Administracinių bylų teisenos įstatymo 49 straipsnio 3 daliai, siūlome Projekto 13 punktą išdėstyti taip:

..13. Įgaliotais atstovais pagal pavedimą paprastai būna advokatai ir **advokatų padėjėjai. Advokato arba advokato padėjėjo įgalinimai patvirtinami rašytine su klientu sudaryta sutartimi. Kitų Aatstovų įgaliojimai įgalinimai turi nurodyti įgaliojime, išduotame ir įformintame Civilinio kodekso nustatyta tvarka**“.

6. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo (red. nuo 2014 m. lapkričio 1 d.) (toliau – įstatymas) 38 straipsnio 1, 3 ir 18 dalys numato tik dviejų rūšių sankcijas:

baudą ir rašytinę pastabą. Tuo tarpu Projekto 14.1 papildomai numatytas įspėjimas ir kreipimasis į teismą skirti laikiną apribojimą vykdyti veiklą didmeninėje energijos rinkoje, dėl kurių taikymo geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams nedaroma jokia išlyga. Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą konstatavo, kad teisėkūros subjektai privalo paisyti iš Konstitucijos kylančios teisės aktų hierarchijos, pagal kurią draudžiama žemesnės galios teisės aktais reguliuoti tuos visuomeninius santykius, kurie gali būti reguliuojami tik aukštesnės galios teisės aktais, taip pat, kad žemesnės galios teisės aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytuojų aukštesnės galios teisės aktuose. Atsižvelgiant į tai, Projekto 14.1 punktas pildytinas taip:

14.1. skirti sankciją;

14.1.1. taikyti nuobaudą – įspėjimą, **geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams – rašytinę pastabą;**

14.1.2. skirti pinigine baudą;

14.1.3. kreiptis į teismą skirti laikiną apribojimą vykdyti veiklą didmeninėje energijos rinkoje, **išskyrus geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams;**

7. Projekto 15 punkte, kuris atkartoja Įstatymo 38 straipsnio 11 dalį, imperatyviai nurodyta, kad Komisijos nutarimas dėl sankcijos skyrimo turi būti priimamas per 6 mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos. Vadinas, praleidus 6 mėnesių terminą, kuris laikytinas naikinamuoju terminu, bauda iš principo negali būti skiriama, todėl, siekiant išvengti neaiškumų, Projekto 15 punktas tikslintinas taip:

„15. Komisijos nutarimas dėl sankcijos skyrimo turi būti priimamas per 6 mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos. Esant energetikos įmonės, didmeninės energijos rinkos dalyvio tęstiniam pažeidimui, sankcija gali būti skiriama ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo pažeidimo paaiškėjimo dienos. **Komisijai per 6 mėnesius nuo pažeidimo nustatymo arba paaiškėjimo dienos nepriėmus nutarimo dėl sankcijos skyrimo, sankcija negali būti skiriama (taikoma).** Už pažeidimus, nuo kurių padarymo dienos praėjo daugiau kaip penkeri metai, sankcijos negali būti skiriamos.”.

8. Atvejais, kai geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams, gali būti skiriamos baudos už licencijuojamos veiklos pažeidimus ir konkretūs galimų skirti baudų dydžiai imperatyviai nurodyti Įstatymo 38 straipsnyje. Dėl nurodytos priežasties, siekiant išvengti prieštaravimo su įsigaliosiančiu Įstatymu, Projekto 19 punkte turėtų būti blanketinė norma, nukreipianti į naujai priimtą paminėtą Įstatymą. Be to, taisytinis redakcinės klaidos. Atsižvelgiant į tai, siūloma Projekto 19 punktą pakeisti taip:

„19. Komisija geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams **Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme nustatyto dydžio** pinigines baudas gali skirti tik už:

19.1. viešai privalomos skelbti informacijos apie Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu reglamentuojamą licencijuojamą veiklą nepaskelbimą, už teisės aktuose nustatytos informacijos nepateikimą **apie** Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu 36 straipsnyje nurodytiems asmenims, už neteisingos ar ne visos informacijos pateikimą; <.,>”

9. Asociacijos nuomone, netikslinga Projekte iš esmės pažodžiui atkartoti Įstatymo nuostatas tiek dėl pažeidimų, už kurios skiriamos baudos, tiek baudų dydžius. Racionaliau būtų atsisakyti Projekto 19, 20, 22.6-22.9¹ punktų, vietoj jų įrašant blanketinę nuorodą į Įstatymo 38 straipsnio 1 ir 3 dalis.

10. Siekiant aiškumo, siūlytina papildyti Projektą nuostata, kad baudos, kurios pagal šių Taisyklių nuostatas gali būti skiriamos energetikos įmonėms arba didmeninės energijos rinkos dalyviams, geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams negali būti taikomos.”.

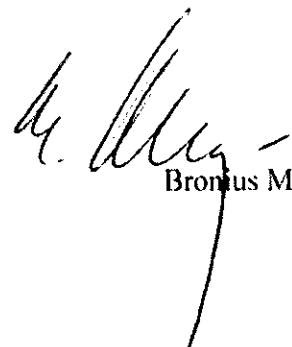
11. Pastebėtina tai, kad neretai pažeidimo nutraukimas galimas tik įgyvendinus eilę priemonių, kas pareikalauja tiek finansinių išteklių, tiek tam tikro laiko. Dėl to tokiais atvejais geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas objektyviai negali iš karto nutraukti pažeidimo. Esant tokiai situacijai, pagal Projekto 31 punktą pažeidimas negalėtų būti pripažintas mažareikšmiu, nors ir pažeidimu nepadaryta esminės žalos kitų asmenų interesams ir pašalinti pažeidimo padariniai. Tai nėra teisinga geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų atžvilgiu, nes neretai

jų pačių pajėgumais, nėra galimybės pažeidimą nutraukti nedelsiant. Atsižvelgiant į tai, siūlytina Projekto 31.2 punktą papildyti taip:

„31.2. pažeidimas nutrauktas arba pradėtas pažeidimo pašalinimas (tais atvejais, kai pažeidimo nutraukimui reikalinga atlikti projektavimo ar statybos (rekonstrukcijos) darbus“.

Pagarbiai

Asociacijos prezidentas

Bronius Miežutavičius